

REKABET BÜLTENİ

Ekim 2017

**Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet
Savunuculuğu Dairesi**

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar

Osman Tan ÇATALCALI

Hüseyin COŞGUN

Ebru İNCE

Aytül KÜÇÜK

Dr. Mehmet ÖZKUL

Ömer Faruk ÇELİK

Bilge TANRISEVEN

Betül GÜLSERDİ

Derya ERFİDAN

İletişim

bulten@rekabet.gov.tr

Rekabet Kurumu

2017 - Ankara

GİRİŞ _____	1
SEÇİLMİŞ GEREKÇELİ KARARLAR _____	2
DÜNYADAN HABERLER _____	16
SEÇİLMİŞ İDARİ YARGI KARARLARI _____	21
EKONOMİK ARAŞTIRMALAR _____	25

2017 yılının üçüncü üç ayında rekabet hukuku, iktisadi ve politikası alanlarındaki gelişmelere ilişkin haberlerin yer aldığı Rekabet Bülteni ile karşınızdayız.

Bu sayımızın "Seçilmiş Gerekçeli Kararlar" başlıklı bölümünde 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ilgili maddeleri çerçevesinde yürütülen 2 soruşturmaya, 1 devralma işlemine ve 2 muafiyet değerlendirmesine yer verilmiştir.

Rekabet Bülteni'nin "Dünyadan Haberler" başlıklı bölümünde ise AB, OECD ve Dünya Bankası, Almanya ve İtalya'dan haberlere yer verilmiştir.

"Seçilmiş İdari Yargı Kararları" başlıklı bölümünde Danıştay ve Ankara İdare Mahkemeleri tarafından Rekabet Kurulu'nun almış olduğu bazı kararlar hakkında alınan kararlara değinilmiştir.

En son bölüm olan "Ekonomik Araştırmalar" bölümünde ise Journal of Competition Law & Economics adlı dergide yayımlanan "Piyasaları Doğru Olarak Tanımlamak Mümkün mü?" ve Journal of Industry, Competition and Trade adlı dergide yayımlanan "Çok Firmalı Bir Endüstri Geliştirmek İçin Endüstriyel Politika" başlıklı makalelerin özetlerine yer verilmektedir.

Son olarak, her zaman olduğu gibi Rekabet Bülteni'ne ilişkin görüş ve önerilerinizi bizlere ulaştırmak için bulten@rekabet.gov.tr adresini kullanabileceğinizi hatırlatmak istiyoruz.

Herkese iyi çalışmalar dileriz.

Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi

▪ **Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. Hakkında Yürütülen Soruşturma**

Karar Tarihi:
27.04.2017

Karar Sayısı:
17-14/207-85

Türü:
Soruşturma

İlgili karar Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.'nin (BOTAŞ), elektrik üretimi ve satışı alanında faaliyet gösteren Bis Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'nin (BİS ENERJİ) üretim yapabilmek için ihtiyacı olan doğal gazı haksız bir şekilde keserek teşebbüsün faaliyetlerini zorlaştırmak ve ayrımcılığa sebep olmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak, Danıştay'ın iptal kararı üzerine açılan soruşturma sonucunda alınmıştır.

Şikayetçi BİS ENERJİ ile BOTAŞ arasında doğrudan doğal gaz alım-satım ilişkisi bulunmamaktadır. BİS ENERJİ 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgesi Kanunu'nun 20. maddesi çerçevesinde doğal gazı, Bursa Organize Sanayi Bölgesi (BOSB) Müdürlüğü'nden almaktadır. BOSB Müdürlüğü ile BOTAŞ arasında 14.06.2002 tarihinde imzalanmış olan Doğal Gaz Satış Sözleşmesi (DGSS) "Kesintili/Kesintisiz" kategorisinde olan bir satış sözleşmesidir. DGSS'nin 2. maddesi ve 3. maddesindeki düzenlemeler ile BİS ENERJİ'nin kesintili kategoriden doğal gaz kullanacağını taraflarca kararlaştırıldığı, ayrıca DGSS'nin "Gaz Arzının Kesilmesi" başlıklı 15. maddesi uyarınca BOTAŞ'ın ihtiyaç duyması halinde mümkün olduğu ölçüde önceden haber vererek BOSB'nin "elektrik üretimi amaçlı gaz kullanımı için" gaz arzını kesebileceği anlaşılmaktadır.

Şikâyete konu dönem olan Şubat 2004 tarihinde BOTAŞ'ın 4646 sayılı Kanun'un kendisine yüklediği iletim sistem işletmesi görevini güvenli bir şekilde yerine getirebilmek amacıyla belli tedbirler aldığı görülmektedir. Şubat 2004 tarihinde beklenmedik şekilde İran gazında kesinti olması ve kompresör istasyonunda arıza meydana gelmesi üzerine arz açığının olduğu ve bu sebeple de BİS ENERJİ'nin doğal gazının kesildiği anlaşılmaktadır. Kesintinin gerçekleşmesinden önce de kesintinin bir an önce sonlandırılması için acil tedbirlere başvurmuş ve kesintinin 17.02.2004 tarihinde durdurulmasına karar verilmiştir. Dolayısıyla BOTAŞ, 4646 sayılı Kanun'un kendine verdiği görevi etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirmek için teknik sebeplerle BİS ENERJİ'nin doğal gaz arzını kesmiş, arz açığı ile ilgili ve planlamadaki belirsizliklerin ortadan kalkmasıyla beraber ise derhal kesintiye son vermiştir. Bu bağlamda BOTAŞ'ın kesinti eylemi; gerek nesnel gereklilik (gaz giriş noktaları ve kompresörlerdeki maddi problemler) gerekse de meşru menfaat (ulusal arz güvenliği meşru menfaate güçlü bir

örnektir) açılardan haklı gerekçe koşulunu sağlamakta olup, soruşturmaya konu eylemin bu bakımdan 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal eder nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir.

Söz konusu tarihlere aynı hat üzerinde bulunan Hitit Seramik San. ve Tic. A.Ş. (HİTİT SERAMİK) ve Unpaş Seramik San. ve Tic. A.Ş.'nin (UNPAŞ SERAMİK) doğal gazında herhangi bir kesintiye gidilmeyerek BOTAŞ'ın hâkim durumunu ayrımcı uygulamaları ile kötüye kullandığı iddialarına ilişkin olarak, öncelikle BİS ENERJİ ile HİTİT SERAMİK ve UNPAŞ SERAMİK'in eşit konumda bulunmadıkları tespit edilmiştir. Şöyle ki BOTAŞ'ın BOSB ile akdettiği DGSS uyarınca BİS ENERJİ'nin "kesintili" kategoriye, HİTİT SERAMİK ve UNPAŞ SERAMİK'in "kesintisiz" kategoriye girdiği anlaşılmaktadır. Ayrıca BOTAŞ, BİS ENERJİ gibi elektrik üretim santraline sahip olan ve Uşak OSB'de bulunan Ak Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'ye doğal gaz arzını da tıpkı BİS ENERJİ'ye olduğu gibi kesmiştir. İkinci olarak kesinti/kısıntı prosedürüne göre özel sektör santralleri ikincil olarak kesintiye maruz bırakılmakta olup, sınırlı kapasite günlerinde öncelik, kamu santrallerinde yapılacak arzın kesilmesine verilmektedir. Dolayısıyla, gerek aynı bölgedeki elektrik santralleri bakımından gerekse de kamu-özel santralleri ayrımı bakımından BİS ENERJİ, elektrik üretimi ve toptan satış piyasasında herhangi bir rakibine kıyasla dezavantajlı konuma düşürülmüş değildir. Bu bağlamda BOTAŞ'ın soruşturma konusu dönemde doğal gaz arzını kesmesinin salt BİS ENERJİ'ye yönelik bir davranış olmadığı ve 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal eder nitelikte olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

BOTAŞ Yönetim Kurulu'nun 30.01.2004 tarih ve 2004/03-46 sayılı kararı ile gerek BOSB gerek diğer OSB Müdürlüklerinin "kesintili" kategorilerinin sonlandırılarak "kesintisiz" kategoriye geçirilmelerine karar verilmiştir. Söz konusu Yönetim Kurulu kararının tarihi ve içeriği dikkate alındığında, BOTAŞ'ın BOSB'yi ve dolayısıyla BİS ENERJİ'yi kesintili kategoriden kesintisiz kategoriye geçirme işleminin salt BİS ENERJİ'ye yönelik önceden planlanmış bir davranış olmadığı, bir simülasyon çalışmasının sonuçları dikkate alınarak BOTAŞ Yönetim Kurulu tarafından tüm OSB'leri içine alacak şekilde belirlenmiş bir karar olduğu anlaşılmaktadır. Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliği'nin Geçici 2. maddesi çerçevesinde alınmış olan 27.01.2004 tarih ve 291 sayılı EPDK kararı ile BOTAŞ'ın toptan satış tarifelerinin hesaplama esasları belirlenmiştir. Bu hesaplama esasları "kesintisiz" tarifeler için geçerli olup, "kesintili" müşterilere kesintisiz fiyatlar üzerinden %3 indirim uygulanmaktadır. Dolayısıyla düzenleyici kurum tarafından belirlenen tarifeler evrensel olup ne BOTAŞ'ın ne de gaz tedarik eden firmaların fiyatlandırma hususunda takdir hakkı bulunmamaktadır. Bu

nedenle BOTAŞ'ın kâr saikiyle kesintili-kesintisiz portföyde değişikliğe gitmesi söz konusu değildir. Bu açıklamalar ışığında, toptan satış fiyatları düzenlenen BOTAŞ'ın yaptığı portföy rasyonelleştirmesindeki saik, sistem işletmesinin güvenliği, kontrolü ve güvenilirliğini en az maliyetle ve en kolay şekilde garanti altına almaktır. Kaldı ki BOTAŞ, pek çok arz güvenliği parametresini bir arada değerlendirdiği bir simülasyon çalışması yaparak portföyün yeniden şekillendirilmesinin fayda-maliyet analizini gerçekleştirmiştir. Bu bağlamda, BOTAŞ'ın BİS ENERJİ ve BOSB'yi kesintili kategoriden kesintisiz kategoriye geçirmesinin, arz-talep dengesini (sistem güvenliği) sağlamaya yönelik bir fayda-maliyet analizinin sonucu olduğu, salt BOSB'ye ya da BİS ENERJİ'ye yönelik olmadığı ve bu çerçevede 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal eder nitelikte olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç itibarıyla, BOTAŞ tarafından soruşturma döneminde gerçekleştirilen gaz arzı kesintisi ve kategori değişikliği eylemlerinin haklı teknik gerekçelerinin bulunduğu, eşit durumdaki alıcılara yönelik bir ayrımcılık içermediği ve bu bağlamda BOTAŞ'ın hâkim durumun kötüye kullanılması yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediğine karar verilmiştir.

▪ Luxottica Gözlük Endüstri ve Ticaret A.Ş. Hakkında Yürütülen Soruşturma

Karar Tarihi:
23.02.2017

Karar Sayısı:
17-08/99-42

Türü:
Soruşturma

İlgili karar, Luxottica Gözlük Endüstri ve Ticaret A.Ş.'nin (LUXOTTİCA) belirli ürünlerin birlikte alınmasını şart koştuğu, satışa sunduğu ürünlerde minimum alım adetleri belirlediği ve indirim sistemi kapsamında ayrımcı iskonto oranları uyguladığı ve bu yollarla perakende seviyesinde rekabeti bozduğu iddiaları dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak açılan soruşturma sonucunda alınmıştır.

Tüketiciler tarafından kullanılan gözlükler güneş gözlükleri ve reçeteli optik gözlükler olmak üzere ikiye ayrılmakta LUXOTTİCA da her iki ürün grubunda ürün tedarik etmektedir. Her iki çerçeve türü arasında arz açısından yüksek ikameden söz edilebilecekse de talep ikamesi açısından kullanım amaçları ve satın alma biçimlerindeki temel farklılıklar nedeniyle güneş gözlükleri ile reçeteli optik gözlükleri çerçevelerinin farklı ilgili ürün pazarları oluşturmaktadır. Piyasada toptan satış fiyatı 5-10 TL arasında değişen ve hem sağlık açısından gerekli kriterleri yerine getirmeyen hem de üretim esnasında kullanılan malzemeleri, yüksek kaliteli ve modayı takip eden

ürünlere göre oldukça düşük kalitede olan gözlükler pazara dâhil edilmemiştir. Bunun yanında gözlük perakendecileri, çok katlı mağazalar ve giyim perakendecileri temin ettikleri ürünlerin direkt satışını kendi perakende mağazalarında gerçekleştirmekte olduğundan ve optikçiler ile diğer perakende gözlük satış noktalarına toptan ürün satışı yapmadığından LUXOTTİCA gibi toptan ürün temini sağlayan teşebbüsler için rakip teşebbüs niteliğinde bulunmamıştır. Bu doğrultuda dosya kapsamında ilgili ürün pazarları "markalı güneş gözlüklerinin toptan satışı" ve "markalı reçeteli optik gözlük çerçevelerinin toptan satışı" olarak tanımlanmıştır. İlgili coğrafi pazar ise Türkiye'dir.

LUXOTTİCA'nın pazardaki güçlü konumu, sahip olduğu geniş ürün portföyü, dikey entegrasyonu, sahip olduğu finansal güç sayesinde rakiplerinden çok ciddi anlamda ayrıştığı, en yakın rakibinin (.....) katından fazla büyüklüğe sahip olduğu, önde gelen zincir optikçilerde de pazar payının pazarın geneli ile paralel bir yapı seyrettiği, güçlü portföyü, Ray-Ban markasının ve reklam harcamalarının teşebbüsün hakim durumunu güçlendirmesinin yanı sıra pazara giriş engeli yarattığı, gerek kendisinin gerekse de rakiplerinin payının yıllar itibarıyla değişmediği, her ne kadar pazardaki büyüklükleri giderek artsa da birkaç zincir optikçi haricinde zincirlerin dengeleyici alıcı gücü oluşturmaktan bir hayli uzak olduğu, kaldı ki bireysel olarak avantajlı koşul alabilseler de bunun dağınık pazara yansımalarının mümkün olmadığı, bu çerçevede LUXOTTİCA'nın markalı güneş gözlüklerinin toptan satışı pazarında hakim durumda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İddialar kapsamında uygulanan indirim sistemi, kötüye kullanma halleri altında sayılan "mal vermeyi reddetme", "fiyat ayrımcılığı" ve "fiili münhasırlık yaratılması" eylemleri başlıklarında ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Mal vermeyi reddetme eyleminin varlığına yönelik yapılan değerlendirmede optikçilerin önemli bir kısmının LUXOTTİCA ürünlerini satmadan faaliyetlerine devam ettikleri anlaşıldığından LUXOTTİCA'nın ürünlerinin pazarda faaliyet göstermek bakımından önemli olmakla birlikte, zorunlu unsur niteliğini haiz olmadığı ilk olarak değerlendirilmiştir. Pazarda LUXOTTİCA'nın ürünlerine rakip olabilecek alternatif ürünler sağlayan başka teşebbüsler de bulunmaktadır. LUXOTTİCA ürünlerinin muadillerinin bulunması, söz konusu ürünlerin zorunlu unsur niteliğini haiz olmadığı tespitini de desteklemektedir. Mevcut dosya kapsamında taraflar arasındaki ilişkinin de, bir sağlayıcının alt pazarda faaliyet göstermek için zaruri bir girdiye/altyapıya erişimi sağlamasını içeren bir ilişkiden ziyade, bir yeniden satıcılık ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede LUXOTTİCA ürünlerinin optikçilerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için kritik olmakla birlikte rekabet hukukunda mal vermeyi reddetme ihlali kapsamında aranan

zorunlu unsur olarak kabul edilemeyeceği değerlendirilmiştir. Bu nedenle LUXOTTİCA'nın incelenen eylemlerinin mal vermeyi reddetme kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması olarak kabul edilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Fiyat ayrımcılığına yönelik yapılan değerlendirmede LUXOTTİCA'nın indirim sisteminde uygulanan indirim oranlarının müşterilerin rakipleriyle çalışıp çalışmadığına göre belirlenen bir yapısı bulunmadığı dile getirilmiştir. Diğer yandan dosya kapsamında incelenen dört müşteri için farklılaşan indirimin teşebbüslerin gerçekleştirdiği alım miktarına ve bu bağlamda elde ettikleri alıcı gücüne bağlı olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda bu dört müşteriye uygulanan sistemin, "eşit işlemlere farklı şartlar uygulanması" olarak değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca eylemin ihlal olarak kabul edilebilmesi için gerekli olduğu değerlendirilen, alt pazardaki rekabetin bozulması koşulunu da sağlamadığı görülmektedir. Bu nedenle uygulamanın fiyat ayrımcılığı kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması olarak nitelendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Tüm ürün gamının zorlanmasına uygulamasında, münhasırlık uygulamalarına benzer şekilde, teşebbüsün satış kanallarına rakiplerinin erişimini engellemesi yoluyla pazardaki rekabeti ve böylelikle nihai tüketicilerin alternatif ürünlere ulaşımını kısıtlayıp kısıtlamadığının değerlendirilmesi gerektiğinden ilgili analizin, indirim sistemine ilişkin yapılacak değerlendirmeyele birebir örtüştüğü belirtilmiş ve uygulamanın bu iki farklı boyutunun pazara etkileri birlikte yapılmıştır.

LUXOTTİCA tarafından uygulanan indirim sistemi fiili münhasırlık ihlali bakımından da incelenmiştir. Yapılan yerinde incelemelerde LUXOTTİCA'nın doğrudan münhasırlığa ya da rakiplerini dışlamaya yönelik bir amaç içinde olduğuna açıkça işaret edebilecek bir belgeye ulaşılmazken, indirim sisteminin sıkı bir şekilde uygulandığına yönelik çeşitli e-posta yazışmalarına rastlanmıştır. LUXOTTİCA'nın hedef ciroya bağlı indirim sisteminin geriye dönük, artan oranlı ve kişiselleştirilmiş nitelikleriyle sadakat artırıcı özelliklerinin olduğu görülmektedir. Dolayısıyla LUXOTTİCA'nın uyguladığı hedef ciroya bağlı indirim sisteminin fiili münhasırlık yaratmaya yönelik etkileri bakımından değerlendirilmesi gerekmektedir. Mevcut dosya kapsamında yapılan analizler çerçevesinde, LUXOTTİCA'nın geniş bir ürün gamını almaya zorlayan indirim sistemi uygulamalarının, pazarın büyük bir bölümünü etkileme gücünün olduğu ve müşterilerinin alımlarında LUXOTTİCA'nın pazar payının çok ötesinde bir kapamaya yol açmasından ötürü rakipleri ve optikçileri dışlayıcı etkilerinin bulunduğu, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

LUXOTTİCA'nın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal eden eylemlerinin 2013-2015 yılları arasında gerçekleştiği tespit edilmiştir.

Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının (a) bendi hükümleri uyarınca 2015 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren, % 0,75 oranında olmak üzere, LUXOTTİCA'ya 1.672.647,11 TL idari para cezası verilmiştir.

▪ **Tesco Kipa'nın Migros Ticaret A.Ş. Tarafından Devralınması**

Karar Tarihi:
09.02.2017

Karar Sayısı:
17-06/56-22

Türü:
Devralma

İlgili karar Tesco Overseas Investments Limited kontrolündeki Tesco Kipa Kitle Pazarlama Ticaret Lojistik ve Gıda San. A.Ş.'nin (TESCO KİPA) hisselerinin %95,495'inin Migros Ticaret A.Ş. (MİGROS) tarafından devralınması işlemine yönelik yapılan ön inceleme neticesinde alınmıştır.

Devralama kapsamında etki doğurması beklenen dikey pazarlar "kapalı satış yapılan bira", "kolalı içecek", "portakallı (aromalı) gazoz", "sade gazoz", "paketlenmiş su", "meyve suyu, nektarı ve meyveli içecekler", "buzlu çay", "sporcu içeceği", "enerji içeceği", "kırtasiye malzemeleri", "yaş sebze meyve" ve "toptan perakende" pazarlarıdır. İşlem rekabet üzerinde, MİGROS ve TESCO KİPA'nın faaliyetlerinin örtüştüğü hızlı tüketim malları (HTM) organize perakende ve alışveriş merkezi (AVM) işletmeciliği pazarlarında yatay anlamda etki doğurmaktadır. Söz konusu pazarlar ilgili ürün pazarları olarak tespit edilmiştir.

HTM perakendeciliği bakımından mağazaların müşteri çekim alanları önem taşıdığından ilgili coğrafi pazarların ilçe temelinde belirlenmesine karar verilmiştir. Bu kapsamda, HTM organize perakende pazarı bakımından ilgili coğrafi pazarlar, MİGROS ile TESCO KİPA'nın faaliyetlerinin çakıştığı Ankara-Çankaya, Ankara-Keçiören, Ankara-Polatlı, Ankara-Yenimahalle, Antalya-Alanya, Antalya-Kaş, AntalyaKepez, Antalya-Konyaaltı, Antalya-Muratpaşa, Aydın-Didim, Aydın-Efeler, AydınKuşadası, Aydın-Söke, Balıkesir-Ayvalık, Balıkesir-Bandırma, Balıkesir-Burhaniye, Balıkesir-Edremit, Balıkesir-Karesi, Bursa-Mustafakemalpaşa, Bursa-Nilüfer, Bursa-Osmangazi, Çanakkale-Merkez, Denizli-Merkezefendi, Edirne-Keşan, Edirne-Merkez, Edirne-Uzunköprü, İstanbul-Ataşehir, İstanbul-Bakırköy, İstanbul-

Büyükçekmece, İstanbul-Esenyurt, İstanbul-Küçükçekmece, İstanbul-Pendik, İstanbul-Sancaktepe, İstanbul-Silivri, İzmir-Balçova, İzmir-Bayraklı, İzmir-Bornova, İzmir-Buca, İzmir-Çeşme, İzmir -Çiğli, İzmir -Dikili, İzmir-Gaziemir, İzmir-Güzelbahçe, İzmir-Karabağlar, İzmir-Karaburun, İzmir-Karşıyaka, İzmir-Konak, İzmir-Menemen, İzmir-Narlıdere, İzmirÖdemiş, İzmir-Torbalı, İzmir-Urla, Kırklareli-Babaeski, Kırklareli-Lüleburgaz, KırklareliMerkez, Kocaeli-Derince, Kütahya-Merkez, Manisa-Salihli, Manisa-Şehzadeler, Manisa-Soma, Manisa-Yunusemre, Mersin-Tarsus, Mersin-Yenişehir, Muğla-Bodrum, Muğla-Fethiye, Muğla-Marmaris, Muğla-Menteşe, Muğla-Milas, Nevşehir-Merkez, Sakarya-Adapazarı, Tekirdağ-Çerkezköy, Tekirdağ-Çorlu, Tekirdağ-Hayrabolu, Tekirdağ-Marmara Ereğlisi, Tekirdağ-Şarköy, Yalova-Merkez olmak üzere toplam 76 ilçe olarak belirlenmiştir.

Tedarik pazarı açısından ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

Devralma işleminin yatay boyutuna yönelik yapılan analizde işlem dolayısıyla "AVM işletmeciliği pazarı" kapsamında; herhangi bir rekabet endişesi doğmayacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

HTM organize perakende pazarı bakımından ilgili coğrafi pazar olarak belirlenen ilçelerde hâkim durum analizi yapılırken, indirim marketler ve m2 sınıflandırması olmadan organize perakende pazarında faaliyet gösteren mağazalar analize dahil edilmiş ve işlem taraflarının faaliyetlerinin kesiştiği bölgelerde m2 bazında hesaplanan pazar payları dikkate alınmıştır. İşlem sonrasında tarafların pazar paylarının %40 ve üzeri önemli seviyelere ulaşacağı 29 ilçeye yönelik değerlendirme yapılmıştır. Ancak ilgili 29 ilçede yapılan yoğunlaşma endeksine yönelik analizde sadece (.....) için yoğunlaşmanın minimal düzeyde olduğu ve bunun rekabetçi endişe doğurmamasından ötürü söz konusu ilçenin göz ardı edilebileceği değerlendirilmektedir. Diğer ilçeler bakımından tarafların 2016 yılı verileri itibarıyla pazar paylarının %40 seviyesi üzerine çıkacağı ve ayrıca HHI kriterleri bağlamında belirlenen eşiklerin aşılması suretiyle işlem sonucunda ilçeler bazında MİGROS'un hâkim duruma gelebileceği değerlendirilmiştir.

Bunlara ilaveten TESCO KİPA'nın ulusal süpermarket zinciri MİGROS tarafından devralınması işleminin yakın bir rakibi ortadan kaldıracak tipte bir yoğunlaşma olacağı değerlendirilmektedir. Multi formattaki üç oyuncudan birinin en yakın rakiplerinden birisi tarafından devralınıyor olduğu gerçeği de değerlendirmelerde göz önünde bulundurulmaktadır. Piyasada teşebbüsler tarafından sunulan ürün ve hizmetlerin örtüşmeleri koşuluyla ikame edilebilir olduğu belirlenmiş ve MİGROS ve KİPA'nın indirim mağazaları ile örtüşmeyen ürünleri bakımından bu teşebbüslerin rekabetçi

baskısı ile karşılaşmayacağı belirtilmiştir. Marka sadakati olan müşteriler dışarıda tutulduğu zaman, lokal pazarda herhangi bir yoğunlaşma söz konusu değilse, sağlayıcı değiştirmek ve sağlayıcılardan tamamlayıcı nitelikte hizmet almak mümkündür. İlgili pazardaki alıcıların bireysel tüketiciler olduğu göz önüne alındığında, dosya konusu pazarlarda dengeleyici bir alıcı gücünden bahsetmek mümkün görünmemektedir.

Giriş engellerine yönelik yapılan analizde perakende sektöründe rekabetçi güç yaratacak düzeyde girişler bakımından giriş engellerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dosya kapsamında pazara olası girişlere yönelik olarak ilçe bazında değerlendirme yapılırken %40 gibi bir eşik belirlenmiş ve kararda işlem taraflarının yüksek pazar paylarına ulaşacakları (.....) ilçeler rekabetçi açıdan sorunlu olarak değerlendirilmiştir. Her ne kadar özellikle indirim marketlerden kaynaklı bir potansiyel rekabet olsa da bahse konu ilçelerde oluşacak olan yüksek pazar paylarının hâkim durum oluşturabilecek büyüklükte olduğu kanaati oluşmuştur. Ayrıca söz konusu pazarlara yeni indirim marketlerinin girmesinin beklenmediği dile getirilmiştir. Rekabetçi açıdan sorunlu değerlendirilen ilgili pazarlarda potansiyel alanların organize perakende pazarına giriş olarak değerlendirilebilmesi için bu alanların zamanında, muhtemel ve yeterli kriterleri sağlanacak şekilde pazara dahil olması beklenmektedir. Bu bakımdan arsa ve başlangıç seviyesindeki inşaat alanlarının zamanında, yeterli ve ihtimal dahilinde pazara giriş olarak değerlendirilebilmesi güç görünmektedir. Sektördeki oyuncuların yatırım planları dikkate alındığında en az 9 ilçede tarafların pazar payları toplamı %40 eşığının üzerinde kalmakta olup taraflar da bu noktada elden çıkarma/küçültme çözümünü içeren bir taahhüt sunmaya karar vermiştir.

İşlem ayrıca rekabeti sınırlayıcı koordinasyon yaratılması bakımından da değerlendirilmiş ve ilk olarak organize HTM perakendeciliği pazarının yatay anlamda koordinasyonun kolaylıkla sağlanıp sürdürülebileceği pazarlara benzer koşullar içermediği anlaşılmıştır. İşlem sonucunda oluşabilecek dikey koordinasyon bakımından değerlendirmede ise dikey koordinasyonun engellenmesine ilişkin olarak MİGROS taahhütte bulunmuştur.

Devralma işleminin dikey boyutuna yönelik değerlendirmede bira pazarında inceleme konusu işleme izin verilmemesi gerektiği tespit edilmiştir. Dikey anlamdaki rekabetçi endişelerin giderilmesi bakımından MİGROS tarafından, 09.07.2015 tarih ve 15-29/420-117 sayılı kararda sunulan taahhüde benzer şekilde davranışsal taahhüt sunulmuştur. Dikey örtüşmenin olduğu diğer pazarlar bakımından 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında herhangi bir rekabetçi endişenin ortaya çıkmayacağı değerlendirilmiştir.

Bildirime konu işlemin dikey etkilerine yönelik olarak MİGROS tarafından sunulan taahhütlerin 09.07.2015 tarih ve 15-29/420-117 sayılı kararda kabul edilen taahhüt paketiyle aynı olduğu tespit edilmiştir. Sunulan taahhütlerin ilgili kararda kabul edilen taahhütlerle aynı ve farklı olan bölümleri ayrı ayrı değerlendirilmiş ve taahhüt paketinin bildirim konu işlemin dikey boyutu çerçevesinde ortaya çıkabilecek endişeleri giderebilecek nitelikte ve yeterlilikte olduğu değerlendirilmiştir.

Yatay endişelere yönelik olarak MİGROS tarafından sunulan taahhüt paketi kapsamında bazı mağazaların elden çıkarılması taahhüt edilmektedir. Söz konusu elden çıkarmalar sonrasında tahmini büyüme hesaplamasına göre işlem taraflarının ilçe bazında toplam pazar payları %40'ın altına düşmektedir. Ayrıca taahhüt metninin içeriği ve şekli Taahhüt Kılavuzu kapsamında değerlendirilmiş ve işleme yönelik rekabetçi endişeleri gidermede yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dolayısıyla bildirim konu işlemin yatay yoğunlaşmanın gerçekleştiği; bazı ilçeler bakımından hâkim durum yaratan veya mevcut bir hâkim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurabilecek bir işlem olduğuna, ayrıca işlemin, MİGROS ile aynı ekonomik bütünlükte yer alan Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.'nin bira pazarında hâkim durumunu güçlendirebilecek ve bu şekilde rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucu doğurabilecek bir işlem olduğuna karar verilmiştir. Bununla birlikte MİGROS tarafından sunulan taahhüt paketinin yukarıda yer verilen endişeleri gidermekte genel anlamda yeterli olduğuna; bu çerçevede 25.01.2017 tarih ve 580 sayı ile sunulan taahhüt paketi çerçevesinde bildirim konu işleme izin verilmesine karar verilmiştir.

▪ **Bankalararası Kart Merkezi Tarafından Sunulan Kart Saklama Hizmetine İlişkin Muafiyet İncelemesi**

Karar Tarihi:
23.03.2017

Karar Sayısı:
17-11/134-61

Türü:
Muafiyet

İlgili karar Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. (BKM) tarafından sunulan kart saklama hizmetine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınması talebinin değerlendirilmesi sonucunda alınmıştır.

Bildirime konu olan kart saklama hizmeti tekrarlayan ödeme alan kuruluşların tahsil edecekleri ödemeler sırasında, ödeme için kullanılacak kart bilgilerinin bir kuruluş (dosya kapsamında BKM) tarafından saklanması yoluyla, ödeme alan kuruluşun kart bilgisi saklamasına gerek kalmaksızın ödemenin yapılabilmesi için söz konusu kuruluşlara sunulan bir hizmettir.

Dosya kapsamında ilgili ürün pazarı, "kart verisi saklama hizmeti pazarı" olarak belirlenmiştir. Ayrıca hizmetin "kartlı ödemeler pazarı" üzerinde dolaylı olarak etkileri bulunabileceği, bu nedenle söz konusu pazarın etkilenen pazar olarak dikkate alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. İlgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

Bildirime konu kart saklama hizmeti, bankaların bir araya gelerek oluşturdukları BKM çatısı altında sunulan bir hizmettir. Bankalar arası rekabetin önemli bir parçasını teşkil eden teknolojik altyapının, her bir bankanın kendi bünyesinde oluşturup geliştirmesi ya da bankaların birbirlerinden bağımsız olarak dış servis sağlayıcılar ile anlaşıp altyapı hizmeti almaları ve müşterilere sunulan bankacılık hizmetlerinin, bu teknolojik altyapılar vasıtasıyla hazırlanması mümkün iken teşebbüs birliği niteliğinde BKM çatısı altında sunulması mezkur hizmetlerdeki rekabetin bu durumdan etkilenmesine yol açmaktadır. Bu anlamda teşebbüs birliği niteliğindeki BKM'nin, rakip konumundaki kendi ortakları/üyelerinin, bankacılık sektöründeki ve bankacılık hizmetlerine yardımcı nitelikteki ikincil hizmetlerdeki rekabetini etkileyebilecek her türlü iktisadi faaliyetinin, dolayısıyla söz konusu hizmetin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle BKM'nin kart saklama hizmetinin, bireysel muafiyet açısından değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (a) bendi kapsamında yapılan değerlendirmede, kartlı ödemelerin ülke ve dünya ekonomilerine katkıları da dikkate alındığında, bildirim konu kart saklama hizmetinin, operasyonel gereksinimleri azaltarak maliyet avantajı oluşturmak, kartlı ödemelere ilişkin güvenlik risklerini bertaraf etmek, tahsilatların hızla gerçekleşmesini sağlamak, tahsilatlarda başarı oranını artırmak ve finansal kayıpların önüne geçmek şeklinde sıralanan ekonomik ve teknik gelişmeler sağladığı tespit edilmiştir. Bu nedenle ilgili hizmetin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (a) bendinde yer alan şartı karşıladığı değerlendirilmektedir.

Tüketici faydasına yönelik yapılan değerlendirmede, BKM kart saklama hizmetinin maliyetleri düşürme, yüksek güvenlik sağlama gibi olumlu yönlerinin tüketiciye yansıtacak pozitif etkileri tespit edilmiştir. Dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (b) bendinde yer alan tüketicilerin hizmetten yarar sağlamasına ilişkin şartın karşılandığı belirlenmiştir.

6493 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte, banka olmayan teşebbüslerin de genel olarak ödeme hizmetleri pazarında yer almaya başladığı ve kart verisi saklama hizmetleri pazarına BKM tarafından giriş yapılmasının diğer teşebbüsleri de yatırım ve inovasyona sevk etmesinin beklendiği dile getirilmektedir. Bu nedenle bildirim konu hizmetin

hâlihazırda, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (c) bendinde yer alan koşulu karşıladığı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte ilgili pazarın henüz yeni oluşan bir pazar niteliğinde olmasından dolayı bazı rekabetçi endişeler de gündeme gelebilmektedir. BKM ve bankalar dışındaki kart saklama hizmeti sunan firmaların, bankalar ile üye iş yeri edinme pazarı başta olmak üzere çeşitli alanlarda rekabet halinde olması, bankaların, BKM'nin kart saklama hizmetinin sunumunda, BKM'yi öne çıkarıcı ve diğer kuruluşların faaliyetlerini ise zorlaştırıcı uygulamalar geliştirmesi tehlikesini doğurmakta ve bu durum da kart verisi saklama hizmeti pazarındaki gelişmelerin izlenmesinin bir başka nedenini oluşturmaktadır. Bu bakımdan ilgili pazarın yeni gelişmekte olduğu, pazardaki rekabet koşullarının hızlı dönüşümler gerçekleştirebileceği ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerin ihtimal dahilinde olması dikkate alınarak pazardaki rekabet koşullarının bir süre izlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmaması şartı son olarak değerlendirilmiştir. Bildirime konu BKM kart saklama hizmeti kapsamında, üye işyerlerine, rekabet etmeme, münhasırlık vb. kısıtlayıcı herhangi bir yükümlülük getirilmemektedir. İşyeri istediği üye işyeri anlaşması yapan kuruluşla çalışabilmekte olup; BKM'nin söz konusu teşebbüsler arasındaki ticari ilişkiye (sözleşme müzakereleri, sanal POS kullanma koşulları, komisyon pazarlığı gibi) herhangi bir müdahalesi bulunmamaktadır. Bu bakımdan 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (d) bendinde yer alan, rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmamasına ilişkin şartın karşılandığı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak BKM tarafından sunulacak kart verisi saklama hizmetinin rekabeti kısıtlayıcı niteliklerine rağmen ortaya çıkardığı teknik gelişme ve tüketici yararı itibarıyla olumlu özellikleri haiz olduğu ve nedenle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanabileceği; ancak ilgili pazarın yeni gelişmekte olması nedeniyle söz konusu muafiyetin pazardaki gelişmelerin takibini teminen, işbu karar tarihinden itibaren bir yılın bitiminde sona ermesine karar verilmiştir.

▪ **LASDER Muafiyet İncelemesi**

Karar Tarihi:
27.04.2017

Karar Sayısı:
17-14/196-82

Türü:
Muafiyet

İlgili karar, Lastik Sanayicileri Derneği (LASDER) tarafından hazırlanan "Ömrünü Tamamlamış Lastikler Atık Yönetim Stratejileri ve Uygulama Planı 2016-2020" çerçevesindeki faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin teşebbüs

birliği kararına menfi tespit ya da muafiyet tanınması talebine yönelik muafiyet incelemesi sonucunda alınmıştır.

25.11.2006 tarih ve 26357 sayılı Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği (ÖTL Yönetmeliği) ile kullanım süresi dolmuş lastiklerin zarar verecek şekilde çevreye bırakılması yasaklanmış ve bunların toplanarak geri kazandırılması zorunlu hale getirilmiştir. Üretici sorumluluğu prensibine dayanan Yönetmeliğe göre, lastik ithalatçıları ve üreticileri, ÖTL Yönetmeliği ile belirlenen miktarlardaki ömrünü tamamlamış lastikleri (ÖTL) toplamak, geri kazandırmak ve bertarafını sağlamakla yükümlüdür.

İlgili teşebbüs birliği kararını oluşturan ÖTL yönetim sisteminde; rakip teşebbüslerin bir araya gelerek, ÖTL geri kazanım katkı payı adıyla fatura altı olarak görülecek bir fiyat belirlemektedir. Üye teşebbüslerce sabit bir oran olarak uygulanacak söz konusu katkı payı, lastik fiyatını az bir miktar olsa da artırabilecektir. Bir diğer ifadeyle bu, lastik nihai fiyatını oluşturan unsurlardan biri olabilecektir. Benzer şekilde, anılan katkı payının maliyetlerdeki artış veya azalış doğrultusunda ne şekilde değiştirileceği de tespit edilmiştir. LASDER toplayıcılar tarafından toplanan atığın pazarlama hakkını kendisinde tutmaktadır. Bu çerçevede toplayıcıların bu atıkları istedikleri geri dönüşüm veya geri kazanım firmasına verme hakkı olmamakta, bu atıklar LASDER tarafından belirlenen teşebbüslere sevk edilmektedir. Dolayısıyla, ÖTL yönetim sisteminin anılan düzenlemelerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındadır.

ÖTL toplama işi, ölçek ekonomilerinin önemli olduğu bir faaliyet olduğundan teşebbüs birliği çerçevesinde yapılacak ÖTL toplama faaliyeti etkinlik doğurucu ve maliyet düşürücüdür. Söz konusu ÖTL'lerin etkin bir şekilde toplanması bu pazarın daha iyi bir şekilde işlemesine ve geri dönüşüm pazarına yeni firmaların girmesine imkân tanıyacaktır. Nitekim Kurul tarafından verilen 27.10.2010 tarih ve 10-67/1422-538 sayılı LASDER kararı sonrası her yıl daha fazla ÖTL toplandığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, söz konusu teşebbüs birliği kararının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen koşulu karşıladığı değerlendirilmiştir.

ÖTL Yönetmeliği'nin amaçlarından biri, ÖTL'lerin "çevreye zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama verilmesinin önlenmesi"dir. ÖTL'lerin etkin şekilde toplanarak geri kazanımının sağlanması da, ÖTL'lerin çevreye gelişigüzel bırakılması halinde ortaya çıkacak sosyal maliyeti azaltmaya yönelik bir düzenlemedir. ÖTL toplama faaliyetinin LASDER gibi bir sistem aracılığıyla yürütmesi, ÖTL'lerin daha sağlıklı bir şekilde toplanmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca ÖTL'lerin alıcı

ortamında birikmesinin çevreye vermiş olduğu zararların insan sağlığını da olumsuz etkilediği dikkate alındığında, ÖTL'lerin mümkün olduğunca fazla sayıda ve hızla toplanması önem taşımaktadır. Dolayısıyla ÖTL'lerin toplanıp bertaraf edilmesinin, anılan olumsuz etkilerin en aza indirilmesi açısından hem tüketiciler hem de toplum nezdinde fayda sağlayacağı, lastik fiyatının %(.....)-%(.....)'sine tekabül edecek düşük bir maliyetin anılan faydaların elde edilebilmesi amacı açısından, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrası (b) bendinde ifade edilen tüketici faydası koşulunu karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması koşulu LASDER üyesi olmayan lastik üreticilerinin LASDER'in bulunduğu ÖTL toplama pazarında yükümlülüklerini yerine getirme konusunda güçlük yaşayıp yaşamayacakları bakımından değerlendirilmiştir. LASDER'e üye olmayan teşebbüsler, yükümlüklerini yetkilendirilmiş toplayıcılarla yerine getirmektedir. LASDER üyesi olmayan lastik üreticilerinin ikili, üçlü vb. ortaklıklarla bir araya gelerek başka sistemler kurabilmelerinin önünde de herhangi bir engel bulunmamaktadır. LASDER'e üyelik ve üyelikten çıkışın serbest ve şeffaf olması bu olasılığı artırıcı bir unsurdur. Bu bağlamda 27.10.2010 tarih ve 10-67/1422-538 sayılı Kurul kararı sonrasında, ilgili pazarda başka geri kazanım/dönüşüm şirketlerinin bulunması olumlu değerlendirilmektedir.

Sayılan teşebbüslerden bazılarının atık toplama pazarında da faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır. LASDER, isteyen her sağlayıcıya maliyeti karşılığında hizmet verdiğini, üyesi olmamasına rağmen kimi teşebbüslere geçmişte hizmet sunduğunu beyan etmiştir. LASDER ile toplama firmaları arasında imzalanacak sözleşmeler LASDER lehine herhangi bir münhasırlık içermemektedir. Dolayısıyla toplayıcıların, başka teşebbüslerle de çalışmasının önü açıktır. Ayrıca, ihale sonucunda herhangi bir bölgeye tayin edilecek toplayıcı, başka bölgeler için de ihaleye katılabilmekte ve kazanırsa bu bölgelerde de faaliyetini yürütebilmektedir. Bu çerçevede ilgili teşebbüs birliği kararı dolayısıyla pazarda rekabetin önemli ölçüde sınırlanmadığı değerlendirilmektedir.

Rekabetin gereğinde fazla sınırlandırılmaması bakımından yapılan değerlendirmede toplayıcıların pazarlama hakkının sınırlandırılması önemlidir. Mevcut dosya bazında LASDER sisteminin özellikleri, Türkiye'nin atık piyasalarının oluşumunun erken dönemlerinde olduğu ve atığın pazarlanmasının çok zor olduğu dikkate alınır, atığı pazarlama hakkına yönelik kısıtlamanın bu açıdan rekabeti gereğinden fazla sınırlandırmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Diğer geri kazanım firmalarının faaliyetlerine başlayabilmeleri/devam edebilmelerinin atık yönetim sistemleri ile anlaşma

yapabilmelerine bağılı olması hususu ayrıca değerlendirilmiştir. LASDER'in, piyasaya yeni teşebbüs girişine engel olmadığı anlaşılmaktadır. Hatta LASDER'in pazarlama faaliyetlerinde büyüklüğü ve bilinçlendirme faaliyetleri sebebiyle önemli rol oynaması, toplama firmaları bakımından olumlu görülen bir husustur. LASDER'in elindeki atık miktarını geri kazanım firmalarına ihale yoluyla vermesinin rekabetçi bir piyasa yapısının tesisi açısından daha uygun olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte söz konusu firmaların LASDER'den münhasıran ÖTL tedarik etme zorunluluğu bulunmamaktadır. Dolayısıyla, geri kazanım firmalarının pazarda rekabetçi koşullar içinde hammadde alabilmesinin, pazarın gelişimine önemli katkı sağladığı ve başvuru konusu teşebbüs birliği kararı bakımından, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanmaması koşulunun da karşılandığı değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak LASDER tarafından hazırlanan "Ömrünü Tamamlamış Lastikler Atık Yönetim Stratejileri ve Uygulama Planı 2016-2020" çerçevesindeki faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin teşebbüs birliği kararına 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulların tamamını karşılaması nedeniyle uygulanmaya başlandığı tarihten itibaren 5 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmıştır.

- **Avrupa Adalet Divanı, Intel kararını incelenmesi için geri gönderdi**

Avrupa'nın en üst mahkemesi, Avrupa Adalet Divanı (ECJ) söz konusu iadelerin rekabeti kısıtlama kapasitesiyle ilgili Intel tarafından öne sürülen iddiaları incelemesi için Intel kararını Genel Mahkemeye geri gönderdi. Genel Mahkeme, Komisyonun aynı derecede etkin rakip testini hakim şirketin sadakat iadelerine verimli biçimde uygulayıp uygulamadığını ele alacak.

Komisyon, şirketin pazar payının en az % 70'ini elinde bulundurduğu tespit edilen x86 merkezi işlemci birimi bilgisayar yongalarına yönelik pazardaki hakim durumunu kötüye kullandığı için 2009'da Intel'e 1,06 Milyon Avro tutarında rekor para cezası verdi. Komisyon'a göre, 2002-2007 yılları arasında, Intel, yongalarının neredeyse tümünü Intel'den almalarına ve rakiplerin yongalarını taşıyan ürünlerin piyasada bulunurluğunu sınırlandırmalarına dayanarak, Dell, Hewlett-Packard, NEC ve Lenovo gibi bilgisayar üreticilerine iadeleri ve ödemeler sunarak hakim durumunu kötüye kullanmıştı.

Genel Mahkeme, Intel'in 2014'teki temyiz başvurusunu reddetti ve iade planının doğal olarak rekabet karşıtı olduğu ve davanın koşulları dikkate almaya gerek olmadığı hükmüne varmış, bu da şirketin konuyu Adalet Divanına götürmesine neden olmuştu.

Adalet Divanı tarafından verilen kararın Divanın hakim durumdaki şirketler tarafından uygulanan iade planlarına ilişkin etkiye dayalı bir yaklaşım benimsediğini gösterdiği ve Intel'e verilen cezaya ilişkin yıllar süren mücadelenin devam edebileceği anlamına geldiği, ancak Komisyon ile başka mücadeleler sürdüren Google ve Apple gibi şirketleri de cesaretlendireceği iddia edildi.

Kaynaklar:

<https://techcrunch.com/2017/09/06/intel-antitrust-decision-sent-for-review-by-europes-top-court/>

<https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=34edfd7c-9953-4b3a-b07b-257ee0a0f732>

<http://globalcompetitionreview.com/article/1147141/ecj-general-court-must-consider-intel-arguments-for-rebates>

- **AB Komisyonu, Bayer'in Monsanto'yu devralma teklifi hakkında 2. Aşama soruşturma açtı**

Rekabet Genel Müdürlüğü, 22 Ağustos 2017 tarihinde, Bayer'in 56 milyon Avro tutarındaki kimyasal tarım işletmesi Monsanto devralımına ilişkin 2. Aşama soruşturma başlattı. İlgili teklife göre, Bayer Monsanto'yu devralıp dünyanın en büyük haşere ilacı ve tohum şirketi olacaktı. Bu, Komisyon'un 2015 Aralık'tan bu yana, kimyasal tarım sektöründe araştırdığı, birlikte sektörde sıkı bir küresel oligopoliye neden olan üç büyük satıştan biridir.

Komisyon Üyesi Margrethe Vestager, "tohum ve haşere ilacı ürünleri çiftçiler, dolayısıyla da tüketiciler için gereklidir. Çiftçilerin yeni ürünlere ve daha iyi kaliteye ulaşabilmesi ve ayrıca ürünleri rekabetçi fiyatlarda alabilmeleri için etkin rekabet sağlamamız gerekir. Aynı zamanda, şirketlerin yenilik yapabileceği ve iyileştirilmiş ürünlere yatırım yapabileceği bir ortamı da sağlamalıyız." dedi.

Komisyon, anlaşmanın her iki şirketin de önemli pazar gücüne sahip olduğu haşere ilaçları, tohumlar ve bitki karakteri piyasaları üzerindeki etkileriyle ilgili önemli kaygılarının olduğunu ve anlaşmanın potansiyel rakipleri engelleyebileceğini vurguladı.

Rekabet Genel Müdürlüğü, son olarak, kimyasal tarım sektöründeki diğer iki anlaşmayı, ChemChina'nın Syngenta'yı ve Dow Chemical'in DuPont'ın haşere ilacı iş kolunu devralmasını onaylamıştı. Her iki anlaşma da önemli elden çıkarma taahhütleri içermektedir. Komisyon, Chemchina'yı bağlı şirketinin bölümlerini satmaya zorlamış ve DuPont'a haşere öldürücülere ilişkin iş kolunun bir kısmını satması gerektiğini söylemişti.

Bayer ve Monsanto, 31 Temmuzda Komisyon'un kaygılarına çözüm getirmeyi amaçlayan elden çıkarma ve koşul önerileri sundu, ancak Komisyonun rekabetle ilgili kaygıları ortadan kalkmadı. Şu anda, Komisyonun karara varması için 8 Ocak'a kadar süresi var.

Kaynaklar:

<http://globalcompetitionreview.com/article/1146543/eu-commission-takes-bayer-monsanto-to-phase-ii>

- **OECD ve Dünya Bankasının Raporu: "Rekabet gelişmekte olan ülkelerde eşitsizliği engelleyebilir"**

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ve Dünya Bankası'nın "Bir Adım Önde: Paylaşılan Refah ve Kapsayıcı Büyüme için Rekabet Politikası" adlı yakın tarihli raporuna göre, rekabet politikası, gelişmekte olan ülkelerde

insanların yoksulluktan kurtulmasını ve eşitsizliğin engellenmesini sağlayabilir.

Bu rapor, OECD'nin rekabet politikası ile gelişmekte olan ülkelerdeki gelir ve servet eşitsizliği arasında bağ kuran ve rekabetin hane refahını artırarak, yeniliği teşvik ederek ve pazar hakimiyeti sorunlarını ele alarak gelişmekte olan ülkelerde en yoksul gruplara nasıl yardımcı olabileceğini özetleyen birkaç rapor arasındadır.

OECD Ekonomisti ve raporun pazar gücü ve dağılım eşitsizliği konulu bölümünün ortak yazarı Sean Ennis, şimdiye kadar rekabetle eşitsizlik arasındaki bağlantıya dikkat edilmediğini ve bunun kısmen "rekabet otoritelerinin, rekabet konularıyla dağılım konularını ayrı tutmaya çalışmasından" kaynaklandığını söyledi.

Rapor iki ana tespitte bulunmaktadır: rekabetin ekonomik büyümeyi teşvik edebileceğini, büyümenin de yoksulluğu azaltacağını ve düşük gelir gruplarının rekabetçi olmayan piyasalardan - özellikle de gıda, telekomünikasyon, ulaşım, enerji ve ilaç endüstrilerinden - çok fazla etkilendiğini ileri sürmektedir. Rapor, piyasa gücünün sıklıkla servet eşitsizliğinin "önemli bir kısmından" sorumlu olduğunu öne sürmektedir.

Kaynaklar:

<http://globalcompetitionreview.com/article/1145190/oecd-and-world-bank-say-competition-can-curb-inequality-in-developing-countries>

<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/27527/9781464809453.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

- **Almanya Federal Kartel Ofisi, (Bundeskartellamt), kartel uzlaşması çerçevesinde, Volkswagen's otomobil ısı kesme sacı tedarikçilerine 9,6 milyon avro tutarında ceza verdi.**

Alman Rekabet Otoritesi (Bundeskartellamt) araba üreticisi Volkswagen'ın otomobil motoru ısı kesme sacı bileşen parçalarından birinin fiyatlarını aktarmaya yönelik gizli anlaşmalar yaptıkları için otomobil ısı kesme sacı tedarikçilerine 9,6 milyon Avro para cezası verdi.

Bundeskartellamt, Volkswagen ile pazarlık güçlerini artırmak için 2011'de duyarlı bilgi alışverişinde bulunmakla ve ısı kesme sacında önemli bileşen olan bazı alüminyum levha maliyetlerini aktarmak üzere anlaşma yapmakla suçladığı Elring Klinger, Estamp ve Lydall Gerhardi ile uzlaşmaya vardı. Pişmanlık başvurusu yapan Carcoustics, tam muafiyet kazanırken

soruşturma sırasında Otorite ile işbirliği yaptıkları için diğer firmaların cezalarında indirimle gidildi.

Almanya'nın uzlaşma prosedürü, şirketlerin ihlale karışıklarını kabul etmelerini gerektirir. Öte yandan, uzlaşma vakalarında tazminat talep etmek kolay olmayabilir çünkü uzlaşma kararlarında daha sonraki talep sahiplerinin faydalı bulacağı daha az ayrıntı ortaya çıkmaktadır. Dahası, Volkswagen, burada benimseyeceği hukuki pozisyonun diğer davalarda -örneğin Volkswagen grubunun davalı tarafında yer aldığı Trucks kartel uzlaşmasında - aleyhinde kullanılabileceğini göz önünde bulundurmalıdır.

Kaynaklar:

<http://globalcompetitionreview.com/article/1144568/germany-settles-automobile-heat-shields-cartel>

<http://auto.economictimes.indiatimes.com/news/industry/german-fines-3-volkswagen-suppliers-for-alleged-collusion/59590726>

- **İtalyan Rekabet Otoritesi, fiyatları tespitinde duyarlı bilgi alışverişinde buldukları için, 11 çimento üreticisini, bir çimento dağıtıcısını ve bir ticaret birliğini 184 Milyon Avro'dan fazla para cezasına çarptırdı.**

İtalyan Rekabet Otoritesi, 2014'te başlattığı soruşturmasını sonlandırarak (İtalya çimento piyasasının % 85'ini temsil eden) ana çimento şirketlerinin hem içerik, hem de zamanlama açısından tamamen aynı olan fiyat listelerini yayımlayarak fiyat konusunda gizli anlaşma yaptıklarını ve 2011 ile 2016 arasında beş yıl boyunca çimento ticaret birliği AITEC aracılığıyla fiyat artışlarını duyurmak amacıyla duyarlı bilgi alışverişinde bulduklarını tespit etti.

İtalyan Rekabet Otoritesi, stratejinin fiyat listesi artışlarının zamanlaması ve miktarı üzerinde anlaşmayı, gelecek fiyat listesinin artışlarını önceden bildirmeyi ve fiyatların izlenmesini kapsadığını vurguladı. Uygulayıcı, ilgili pazar pozisyonlarını izlemek için, AITEC'in şirketlerin ülkenin her yerine teslim edilen çimentonun hacmiyle ilgili güncel bilgileri elde etmesine yardım ettiği sonucuna vardı.

Otorite, 2007 finansal krizinin inşaat sektöründe yol açtığı zararları gözönünde bulundurarak şirketlere verdiği para cezasını yarıya indirdi. Buna rağmen çimento cezası İtalyan uygulayıcının bugüne kadar verdiği en büyük

cezalardan biridir. İtalya Rekabet Otoritesi tarafından 2016'da verilen toplam para cezası ise tam olarak 246 milyon Avro'dur.

Kaynaklar:

<http://globalcompetitionreview.com/article/1145394/italy-fines-cement-cartel-more-than-eur184-million>

<https://arfonconsulting.eu/2017/09/13/italy-fines-cement-cartel-more-than-e184-million/>

○ **Ankara 7. Bölge İdare Mahkemesi'nin E. 2017/28 K. 2017/68 sayılı kararı:**

Rekabet hukuku uygulamasında tekerrür hükmünün uygulanması Kabahatler Kanunu'nun varlığına bağlı değildir.

İstinaf Mahkemesi değerlendirmesinde Kabahatler Kanunu'nun tekerrüre esas fiilin işlendiği zaman henüz var olmaması tekerrür hükümlerinin 4054 sayılı Kanun temelinde uygulanmasına bir engel olarak değerlendirmemiştir. Kararın ilgili bölümü şu şekildedir:

"..Buna göre, Rekabet Kurumunca verilen idari para cezalarında tekerrür halinin esas alınması Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğünün öncesinde de sonrasında da 4054 sayılı Kanun gereğince mümkün olup ve bu uygulamanın asil dayanağının 4054 sayılı Kanun'un verdiği takdir yetkisi olduğu açıktır. Tekerrür ifadesi 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinde 2008 yılında yapılan değişiklikle beraber gelmesine rağmen maddenin önceki hali de tekerrür düzenlemesinin uygulanmasına imkân tanıyıcı nitelikte bulunmaktadır. Bu çerçevede 2008 yılından önce de, Rekabet Kurulu uygulamalarında tekerrür halinin esas alındığı görülmektedir.

Bu itibarla, davacı şirketin tekerrüre esas alman ilk eylemini 2003 yılında gerçekleştirdiği ve bu tarihte Kabahatler Kanunu'nun yürürlükte bulunmadığı gerekçesiyle cezanın tekerrüre ilişkin kısmını iptal eden Mahkeme kararının bu kısmında hukuka uyarlık görülmemiştir."

○ **Danıştay 13. Dairesi'nin E. 2016/3930 K. 2017/1634 sayılı kararı:**

Rekabet Kurumu'nun düzenleyici işlemlerin iptali için dava açması mümkün olmakla birlikte, somut olayda, dava açma süresi en geç Kurul'un ilgili düzenleyici işlemin teşebbüs tarafından uygulanması nedeniyle para cezası verdiği kararına ilişkin yargı sürecinde verilen mahkeme kararın kendisine tebliği ile başlar.

Dava, Rekabet Kurumu tarafından TMMOB Disiplin Yönetmeliği'nin 8/d maddesinin, TMMOB Asgari Ücret ve Çizim Standartları Tespit Komisyonu ve Kontrol Bürolarının Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğin 3., 4/d, 5., 8., 9., 10., 11., 12. ve 14. maddelerinin, TMMOB Mimarlık Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücret-Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği'nin 3/8., 3/10., 6/1., 6/2., 6/3., 6/4-3. ve 7/1. maddelerinin ve TMMOB Serbest

Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 1., 2., 4/3., 4/6., 7., 8. ve 10. maddelerinin iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay aşağıda belirtilen gerekçe ile davanın süre yönünden reddine karar vermiştir:

"...Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından bir kısım maddelerinin iptali istenilen TMMOB Disiplin Yönetmeliği'nin 10.07.2002 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandığı, TMMOB Asgari Ücret ve Çizim Standartları Tespit Komisyonu ve Kontrol Bürolarının Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğin 24.07.1981 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandığı, TMMOB Mimarlık Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücret-Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği'nin 23.02.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandığı ve TMMOB Serbest Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 22.04.1990 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandığı anılan Yönetmeliklere dayanılarak tesis edilen herhangi bir uygulama işleminin de bulunmadığı dava dilekçesinin 30.07.2007 tarihinde kayda girdiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda düzenleyici nitelikteki Yönetmelik hükümlerinin iptali istemiyle ilan tarihine göre dava açma suresinin geçirilmesinden çok sonra açılan davanın, süre asimi nedeniyle esasının incelenme imkânı bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının üst kuruluşu olan ve kamu tüzel kişiliği bulunan davalı Birliğin kendi görev alanı ile ilgili yönetmelikler çıkarma yetkisinin bulunduğu, anılan Yönetmeliklerin uygulanıyor olması nedeniyle Birliğe idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 22.01.2002 tarih ve 02.04-140-21 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davada Danıştay Onuncu Dairesi'nin E:2003/2705 sayılı dosyasında, Yönetmeliklerin hukuksal niteliği dikkate alındığında, 2577 sayılı Kanun'un 27. maddesinde yer alan koşulların gerçekleştiği gerekçesiyle 17.11.2003 tarihinde yürütmenin durdurulmasına karar verildiği, bu karara karşı yapılan itirazın Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 11.03.2004 tarih ve E:2004/93 sayılı kararıyla reddedildiği ve bu kararın 26.05.2004 tarihinde davacıya tebliğ edildiği dikkate alındığında, dava konusu yönetmelik maddelerinin iptali istemiyle en geç bu kararın bildirim üzerine davacının dava açabileceğini öğrendiğinin kabulü gerekmekte olup, buna göre dava açma suresi içinde anılan yönetmeliklere karşı dava açılması yoluna gidilmediği ve dava açma suresinin geçirildiği açıktır."

- **Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu E. 2014/4548 K. 2017/2687 sayılı kararı:**

Para Cezaları Yönetmeliği'nin bu Yönetmelik'in yürürlüğe girmesinden önce başlatılan ancak soruşturma raporunun henüz tebliğ edilmediği soruşturmalar için uygulanacağı açık olmakla birlikte, soruşturma raporu tebliğ edilmiş dosyalar açısından da lehe olan hüküm değerlendirmesi yapılması gereklidir.

Rekabet Kurulu kararında hakkında inceleme yürütülen teşebbüsün hafifletici unsurlar bulunduğu iddiasını Para Cezaları Yönetmeliği'nin somut olayda uygulama alanı bulmadı gerekçesiyle dikkate alınmamıştır. İDDK aşağıdaki gerekçe ile "lehe hüküm" değerlendirmesi yapılması gerektiği değerlendirmesi ile Kurul kararını iptal eden Daire kararını onamıştır:

"..davacı şirket tarafından soruşturma kapsamında ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayrisafi gelirler içerisindeki payının çok düşük olduğunun iddia edilmesine rağmen Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik hükümlerinin somut olayda uygulama olanağı bulunmadığı gerekçesiyle davacı şirkete yargısal denetime de imkan vermeyecek şekilde %1 oranında idari para cezası verildiği anlaşılmakta olup, ilgili Yönetmelik hükümlerinin lehe sonuç doğurması muhtemel hükümlerinin yürürlük tarihinden sonraki verilecek kararlarda uygulanması önünde bir engel bulunmadığından, davacının iddiaları ve/veya re'sen tespit edilecek hafifletici unsurlar yönünden değerlendirme yapılarak ve yargısal denetime imkan verecek şekilde idari para cezası oranının belirlenmesi gerekirken, belirtilen hususlar dikkate alınmaksızın soruşturma kapsamında yer alan teşebbüslere idari para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Kurul kararının davacı şirkete ilişkin kısımlarında hukuka uygunluk görülmediği.."

- **Danıştay 13. Dairesi'nin E. 2016/1810 K. 2017/1575 sayılı kararı:**

İlgili kanundan aldıkları yetki çerçevesinde işlem tesis eden kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları teşebbüs olarak nitelenseler de eylemleri 4054 sayılı Kanun kapsamında incelenemez.

Rekabet Kurulu'nun başvuruyu ilgili teşebbüs birliğinin faaliyetlerinin yasal bir dayanağı bulunduğu bu nedenle 4054 sayılı Kanun kapsamında işlem tesisinin mümkün olmadığı gerekçesiyle reddi hukuka uygun bulunmuştur.

Mahkeme bu konu ile ilgili olarak kararında aşağıdaki gerekçeye yer vermiştir:

"..4054 sayılı Kanun'un Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği, olmayan her türlü birlik teşebbüs birliği olarak tanımlandığından ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ilişkin olarak herhangi bir istisnaya yer verilmediğinden, Türk Eczacıları Birliğinin 4054 sayılı Yasa uygulamasında teşebbüs birliği sayılması gerektiği açıktır. Teşebbüs birliklerinin Rekabet Kanunu'na tabi olabilmesi için özel hukuk veya kamu hukuku tüzel kişisi olmaları ya da kanunla veya iradi olarak kurulmuş olmaları da önem taşımamaktadır.

Öte yandan, kanunla kurulmuş olan oda veya birlik gibi kamu tüzel kişiliğine sahip olan teşebbüs birliklerinin, kendi görev alanlarına giren Kanunların uygulanmasından kaynaklanan karar ve uygulamalarından dolayı 4054 sayılı Kanuna tabi olmadıkları, uyuşmazlık konusu kararların oda veya birliğin görev alanına giren kanunlar kapsamında değerlendirilmesi durumunda bu kararların hukuka uygunluğunun n bu kararlara karşı açılacak iptal davalarında incelenmesi gerektiği, dolayısıyla bu tür durumlarda davalı idarenin 4054 sayılı Kanun uyarınca inceleme yapmasına ve karar tesisine yetkisinin bulunmadığı yargısal kararlarla kabul edilmiştir. (Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 11.3.2004 günlü, YD itiraz No:2004/93 sayılı, 11.2.2010 günlü, E:2008/188 ve 27.03.2008 günlü, YD itiraz No:2007/774 sayılı kararları)

Bu itibarla; dava konusu uyuşmazlıkta rekabet ihlali iddialarının sebebi olarak gösterilen Protokol'ün herhangi bir yargı kararıyla iptal edilmediği, aksine Protokol'ün iptali istemiyle açılan davada Danıştay 15. Dairesi'nin 09.12.2015 tarih ve E.2013/5975, K.2015/8656 sayılı kararıyla Protokol'ü n 6643 sayılı Yasa hükümlerine uygun olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği, dolayısıyla bu durumda, gerek Danıştay idari Dava Daireleri Kurulu'nun gerekse Dairemizin yerleşik içtihatlarına göre davalı idarenin 4054 sayılı Kanun uyarınca inceleme yapmasına ve karar tesisine yetkisinin bulunmadığı anlaşıldığından, şikayet başvurusunun reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık, dava konusu işlemin iptaline ilişkin İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır."

○ **Piyasaları Doğru Olarak Tanımlamak Mümkün Mü?**

(Can One (Ever) Accurately Define Markets?)

Yayımlayan: Journal of Competition Law & Economics

Yazar: Andrew P. Vassallo

Antitröst davalarında ilgili pazar tanımının rolüne yönelik devam eden tartışmalar, varsayımsal tekel testinin yararlılığı ve doğru uygulaması konularını da dikkat çekmektedir. Bu bakımdan, yazar, makalesinde iki ayrı model çerçevesinde varsayımsal tekel testinin güvenilirliğini incelemektedir. Kullanılan her iki modelde de ürün pazarının gerçek sınırları bilinmektedir. Yazar, varsayımsal tekel testini, ilk olarak, her biri bir simetrik farklılaştırılmış ürün üreten (n) sayıdaki firmaya ilişkin bir lineer farklılaştırılmış talep modelinde uygulayarak, ilgili ürün pazarının (m) sayıda üründen oluşacağı koşulları ortaya çıkarmıştır. Bulgular, varsayımsal tekel testinin bu model çerçevesindeki uygulamasının ilgili pazarda yer alan ürün sayısının sürekli olarak düşük tahmin edilmesi ile sonuçlandığına işaret etmektedir.

İkinci model ise, ürünlerin fayda fonksiyonuna birbirinden bağımsız olarak dâhil edildiği ve dolayısıyla iki ürün arasında ikamenin sadece tüketicinin bütçe kısıtının gelir etkileri yoluyla gerçekleştiği yarı lineer fayda spesifikasyonunu kullanmaktadır. Belli koşullar altında, varsayımsal tekel testi ile tanımlanan mümkün olan en dar ürün pazarında, diğer ürünün en az bir üreticisi bulunmalıdır. Bu nedenle, fayda fonksiyonunun altında yatan parametrelere bağlı olarak varsayımsal tekel testi, ilgili ürün pazarının sınırlarını gerçekte olduğundan dar ya da geniş tahmin ederek; tamamen rastlantısal sonuçlar üretebilmektedir.

Erişim:

<https://doi.org/10.1093/joclec/nhx012>

○ **Çok Firmalı Bir Endüstri Geliştirmek İçin Endüstriyel Politika**

(Industrial Policy to Develop a Multi-Firm Industry)

Yayımcı: Journal of Industry, Competition and Trade

Yazarlar: Tigran Melkonyan, Dwayne Banks ve Jeanne Wendel

Koordinasyon ve öğrenme dışsallıkları, aksi takdirde kârlı olacak ve iç pazar için merit mallar üretebilecek sanayilerin gelişimini engellediğinde, hükümetler piyasaya müdahale etme baskısı altında kalabilmektedir. Bu dışsallıkları telafi eden kısa vadeli bir sübvansiyon, eğer sübvansiyon sayesinde öncü bir firma piyasaya girer ve sonrasında ise bu öncü firmanın ilk dönem üretimi koordinasyon ve öğrenme dışsallıkları yaratır ise, birçok-firmalı endüstrinin gelişmesini sağlayabilecektir. Bu dışsallıklar, sonraki dönemlerde girdi tedarikçileri ve/veya rakip firmaların piyasaya girişi için gerekli ortamı yaratabilecektir. Bununla birlikte ampirik kanıtlar, yeni sanayilerin gelişimine hız vermek amacıyla kısa vadeli sübvansiyonların kullanılmasına ilişkin tereddütlere yol açmaktadır. Çalışmada, yeni sanayilerin geliştirilmesindeki zorluğun bir sebebi olarak, sübvansiyonun, öncü firmanın endüstriye yeni firmaların girmesini engelleme güdüsüyle hareket etmesine yol açması hususu irdelenmektedir.

Çalışmada, çok-firmalı endüstri için teşvik stratejisi modellenmekte ve kısa vadeli sabit sübvansiyonların birim başına sübvansiyon ile birlikte uygulanması ile birçok-firmalı endüstri yaratma amacına ulaşıp ulaşılamayacağı konusu incelenmektedir. Makalede elde edilen sonuçlar, bu stratejinin dikkatle incelenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bir öncü firmanın piyasaya girişine imkân veren bir seferlik sabit sübvansiyon, genellikle birçok-firmalı endüstrinin doğuşunu sağlamadığı gibi, bir dönemlik sabit sübvansiyonun bir dönemlik birim başına sübvansiyon ile desteklenmesi ise, ancak, iki firma tamamlayıcı mallar üretir ise, öncü firmanın yanı sıra ikinci bir firmanın piyasaya girişine olanak sağlamaktadır.

Erişim:

<https://doi.org/10.1007/s10842-016-0242-z>

www.rekabet.gov.tr

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA

Tel: (0312) 291 44 44

Faks: (0312) 266 79 20

Rekabet Bülteni'ndeki tüm fikir ve görüşler sadece yazarına ait olup, Rekabet Kurumu'nun resmi görüşünü yansıtmaz. Rekabet Kurumu, Rekabet Bülteni'nin içeriği ile ilgili olarak hiçbir hukuksal sorumluluk taşımaz ve kabul etmez.

The information and views set out in the Competition Bulletin belong to the writer and do not reflect the official position of the Turkish Competition Authority. The Authority, neither bears nor accepts any legal liability in regard to the Competition Bulletin.